

D ů v o d y:

V době vydání usnesení prvního soudu ze dne 23. listopadu 1932, jímž zamítnut byl návrh vymáhající věřitelky na obnovení prodeje, nenabyl zákon ze dne 21. prosince 1932, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1933 účinnosti, ana podle § 9 nastala teprve 5. ledna 1933. Byla proto v platnosti ještě jednoroční lhůta § 256 druhý odstavec ex. ř. a nikoliv dvouletá lhůta § 3 první odstavec zákona čís. 1/33 sb. z. a n. Na tom nemění nic okolnost, že usnesení bylo doručeno stranám až 5. ledna 1933, neboť tím se stalo usnesení účinným mezi stranami, což má jen význam pro opravné lhůty (§§ 416 první odstavec, 426 první odstavec, 521 třetí odstavec c. ř. s. a § 78 ex. ř.), nikoliv však pro věcné posouzení případu. I rekursní soud musí přezkoumávati usnesení napadené podle skutkového stavu a podle stavu zákonodárství v době vydání usnesení prvního soudu, nevyslovuje-li později vydaný zákon zpětnou účinnost. Ta nebyla vyslovena ani v ustanovení § 9 zákona čís. 1/1933 sb. z. a n., které jen praví, že ustanovení tohoto zákona platí i na exekuční řízení, ve kterých před počátkem jeho účinnosti nebyla dosud dražba (prodej) vykonána. Tím zřejmě říká jen tolik, že zákon ten platí i pro exekuční řízení zahájená před jeho účinností, pokud dražba nebyla ještě provedena. Neplyne však z toho, že má býti použito tohoto zákona v těchto exekučních řízeních i při rozhodováních vydaných před účinností tohoto zákona.

Čís. 12667.

Ten, kdo jednal jen jako zmocněnec dlužníka z příkazu jeho anebo z příkazu dlužníkovy prokuristy, nemůže se dopustiti přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. ani jako pachatel ani jako spoluvinník podle § 5 tr. zák.

(Rozh. ze dne 2. června 1933, Rv I 2122/31.)

Správce úpadkové podstaty Viléma R-a domáhal se na žalovaném, jenž byl zmocněncem Viléma R-a, zaplacení 113.345 Kč z důvodu náhrady škody, ježto žalovaný platil ze jmění firmy Vilém R. některé její dluhy v době, kdy již věděl, že Vilém R. jest neschopen platiti. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Přisvědčiti jest dovolatelce, že žaloba o náhradu škody byla opřena o bezprávný čin žalovaného, o přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 2 tr. zák. Prvním soudem bylo též vzato jako nesporné, aniž to bylo napadeno v řízení opravném, že žalovaný jednal jako zmocněnec úpadce Viléma R-a. Kladeno mu žalobou k vině, že jako zmocněnec firmy Viléma R. platil protiprávně z nedbalosti ze jmění firmy některé

její dluhy v době, kdy již věděl, že Vilém R. jest neschopen platiti, čímž prý byla poškozena úpadková podstata této firmy. Podle § 486 čís. 2 tr. zák. dopouští se přečinu úpadku (z nedbalosti), kdo zkrátí z n e d b a l o s t i věřitele nebo jejich část tím, že, znaje svou nezpůsobilost platiti, dluh zaplatí. Přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. může se však jako přímý pachatel dopustiti jen dlužník sám a podle druhého odstavce § 486 c) tr. zák. ten, kdo vede samostatně věci dlužníkovy, čili (viz trestní nálezy čís. 3937 a 3716 sb. n. s.) ten, kdo vede celý podnik dlužníkův neb určitý úsek toho podniku, aniž si vyžaduje pro tu kterou záležitost jím obstarávanou dlužníkovu schválení, nebo kdo i jen v jednotlivém případě obstará záležitost dlužníkovu z vlastního podnětu, bez zvláštního rozkazu a nezávisle na pokynu, příkazu, poukazu nebo schválení dlužníka (trestní nález ze dne 23. února 1933 č. j. Zm I 559/32). Podle nesporného přednesu nebyl však žalovaný samostatným jednatelem, vedoucím samostatně věci dlužníkovy, nýbrž vykonával je jen z příkazu dlužníka nebo jeho prokuristy Emila H-a jako zmocněnec dlužníkův (§ 1017 obč. zák.). Povinnost péče proti věřitelům jest trestním zákonem uložena jen dlužníku a oněm osobám, které samostatně vedou jeho obchody. Osoba třetí (na př. obchodní pomocník nebo zmocněnec, jak je tomu v souzeném případě), která spolupůsobí k porušení uvedené povinnosti z nedbalosti, není trestnou; mezi ní a věřitelem není poměru ukládajícího uvedenou povinnost. Trestní zákon nezná spoluviny z nedbalosti ani úmyslné spoluviny na kulposních trestních činech podle § 5 tr. zák. (nález Zm I 559/32 a Löfflerův komentář ke konk. řádu z r. 1917 str. 451—453). Nemohl se tedy žalovaný, poněvadž jednal jen jako zmocněnec dlužníka Viléma R-a z příkazu jeho, nebo z příkazu prokuristy dlužníka Emila H-a, dopustiti přečinu podle § 486 č. 2 tr. zák. ani jako pachatel ani jako spoluvinník podle § 5 tr. zák. Tím však odpadl žalobě veškerý podklad pro povinnost žalovaného k náhradě škody ex delicto.

Čís. 12668.

Nesložil-li člen družstva družstvu peníze ke splnění členských společenstevních povinností, nýbrž dobrovolně a k účelu předem určenému, měl právo žádati neprodleně vrácení, jakmile zanikl právní důvod, by si družstvo peníze podrželo. Nebyl-li tento nárok člena uspokojen družstvem zaplacením, nýbrž tím, že družstvo poukázalo třetí osobu, by pohledávku člena převzala k zaplacení na odpočtení z kupní ceny za domek, jež zároveň od družstva koupila, třetí osoba pak poukázku přijala, ale peníze nevyplatila členu hotově, nýbrž je zajistila jako zápůjčku na koupeném domku, dosáhl člen uspokojení, na něž neměl nárok a, nedosáhli-li ostatní věřitelé družstva, upadnuvšího do konkursu, plného pokud se týče stejně výhodného krytí, nabyt člen před nimi výhod, a stalo-li